

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Lukáše Pišvejce, soudkyně JUDr. Veroniky Burianové a soudce Mgr. Aleše Smetanky ve věci

žalobce: **L. L.**, narozený dne X,
bytem X,
zastoupený JUDr. Petrem Sladkým, advokátem,
sídlem Veleslavínova 363/35, 301 00 Plzeň,

proti
žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**,
sídlem Škroupova 1760/18, 306 13 Plzeň,

za účasti osob
zúčastněných na
řízení:

1. **M. S.**, narozená dne X,
bytem X,
2. **Ing. J. S.**, narozený dne X,
bytem X,
oba zastoupeni Mgr. Pavlem Černým, advokátem,
sídlem Údolní 33, 602 00 Brno,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2021, č. j. PK-ŽP/9382/21,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2021, č. j. PK-ŽP/9382/21, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 15 342 Kč k rukám zástupce žalobce JUDr. Petra Sladkého, advokáta, do jednoho měsíce od právní moci

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

tohoto rozsudku.

III. Žádná z osob zúčastněných na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou ze dne 10. 9. 2021, doručenou Krajskému soudu v Plzni (dále jen „soud“) téhož dne, domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2021, č. j. PK-ŽP/9382/21 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo podle § 90 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zrušeno rozhodnutí Městského úřadu Přeštice, odboru životního prostředí (dále jen „prvostupňový orgán“) ze dne 19. 4. 2021, č. j. PR-OŽP-VOT/23474/2021 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), a řízení bylo zastaveno.
2. Prvostupňovým rozhodnutím bylo podle § 12 odst. 1 písm. a) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“), zrušeno povolení k nakládání s podzemními vodami vydané podle § 8 odst. 1 písm. b) bod 1 vodního zákona Městským úřadem Přeštice, odborem regionálního rozvoje a životního prostředí dne 10. 9. 2009, č. j. RRŽP-HI/17983/2009, ve znění rozhodnutí o opravě zřejmých neprávností ze dne 7. 10. 2019, č. j. PR-OŽP-VOT/28528/2019, a to pro odběr podzemních vod z kopané studny specifikované níže (dále též jen „předmětné povolení k odběru vody“).

II.

Žaloba

3. Žalobce ve své žalobě nejprve vymezil předmět řízení a napadené rozhodnutí, které napadá v celém rozsahu. Přitom mj. uvedl, že předmětné povolení k odběru vody se vztahuje ke kopané studně ve vlastnictví žalobce na pozemku č. parc. st. Xa v k. ú. X, a že oprávnění z tohoto povolení jsou M. S., nar. X a Ing. J. S., nar. X.
4. Žalobce v rámci shrnutí podstaty sporu zejména uvedl, že předmětné povolení k odběru vody původně svědčilo manželům J. a P. H., právním předchůdcům nynějších oprávněných. Účelem povoleného odběru podzemní vody je zásobování rodinného domu, přičemž jsou stanoveny limity odběru. Povolení tehdy bylo vydáno z důvodu, že manželé H. měli záměr na pozemku č. parc. Xb (nyní Xc) v k. ú. X vystavět rodinný dům. Za tímto účelem bylo příslušným stavebním úřadem vydáno dne 20. 4. 2010 rozhodnutí o umístění rodinného domu na pozemku č. parc. Xb (nyní Xc) v k. ú. X. Tento záměr manželé H. ani pozdější oprávnění S. nikdy nerealizovali. Podle sdělení příslušného stavebního úřadu ze dne 3. 2. 2020 předmětné územní rozhodnutí pozbylo platnosti, a to ke dni 1. 6. 2012. Žalobce inicioval zahájení řízení o zrušení předmětného povolení k odběru vody, čemuž prvostupňový orgán vyhověl a takové řízení z moci úřední zahájil a posléze i rozhodl o zrušení předmětného povolení. Žalovaný ovšem následně napadeným rozhodnutím zrušil prvostupňové rozhodnutí a řízení zastavil. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné z níže uvedených důvodů.
5. Žalobce předně vytýkal žalovanému, že potvrzuje závěry prvostupňového orgánu, které však tento nedovodil ani nekonstatoval. Žalobce citoval závěr na str. 3 napadeného rozhodnutí. Podle žalobce prvostupňový orgán konstatoval, že v povolení k nakládání s

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

vodami není uveden konkrétní rodinný dům, který má být zásobován pomocí study, což ale nelze chápat tak, že se jedná o povolení k nakládání s vodami za účelem libovolného rodinného domu. Žalobce má za to, že prvostupňový orgán žádný závěr o tom, že oprávnění S. mohou odebírat vodu bez ohledu na to, zda je již rodinný dům realizován, neučinil, a proto se na něj nelze odkazovat. V kontextu tohoto odůvodnění žalovaného je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, tudíž nezákonné.

6. Žalobce dále namítal, že žalovaný v napadeném rozhodnutí zcela ignoroval argumentaci prvostupňového orgánu, že příslušné územní rozhodnutí pozbylo platnosti, když toto bylo potvrzeno přímo příslušným stavebním úřadem ve sdělení ze dne 3. 2. 2020. Navzdory tomuto sdělení se žalovaný spokojil s tvrzením oprávněných, že územní rozhodnutí platnosti nepozbylo, neboť byly realizovány kanalizační a elektrické přípojky, a rovněž provedeny terénní úpravy. Pokud však tyto byly realizovány, rozhodně se tak nemohlo stát na základě citovaného územního rozhodnutí. Pokud se k platnosti územního rozhodnutí vyjádřil sám správní orgán, který jej vydal, pak má žalobce za to, že toto vyjádření má být pro jiné správní orgány závazné. Žalobce i prvostupňový orgán shodně konstatovali, že oprávnění S. neučinili žádné další kroky k realizaci výstavby rodinného domu a k této realizaci nemají vydané žádné veřejnoprávní povolení, ani o vydání takového povolení nikdy neusilovali. Jestliže povolení k odběru podzemní vody je vázáno na konkrétní účel (zásobování rodinného domu), pak tento musí být dodržen. Jestliže původní územní rozhodnutí pozbylo platnosti a oprávnění S. nemají jiné rozhodnutí o možné realizaci rodinného domu, pak podmínka povolení k odběru nikdy nebyla naplněna, resp. mohla být naplněna jen do platnosti územního rozhodnutí. Žalobce rovněž poznamenal, že oprávnění S. se stali vlastníky předmětných nemovitých věcí až v roce 2014, tedy 2 roky poté, co územní rozhodnutí pozbylo platnosti. Žalobce proto namítá, že žalovaný zcela nesprávně vyhodnotil pozbytí platnosti územního rozhodnutí ve vazbě na účel povoleného odběru vody, a proto dospěl k nesprávnému závěru, který činí napadené rozhodnutí nezákonným.
7. Podle žalobce oprávnění S. nikdy nenaplnili účel povoleného odběru, a tak správní orgán využil možnosti stanovené vodním zákonem a povolení k odběru zrušil. Ovšem žalovaný prvostupňové rozhodnutí zcela nezákonně zrušil. Argumentace žalovaného se neopírá o skutečnosti, které byly v řízení u prvostupňového orgánu prokázány, zejména pozbytí platnosti zmíněného územního rozhodnutí či vydání jiného (nového) veřejnoprávního povolení pro výstavbu rodinného domu. Žalobce rovněž nesouhlasil s tím, že žalovaný posoudil jako relevantní obranu oprávněných vycházející ze skutečnosti, že roce 2018 podali žádost o povolení vodovodu z předmětné studny za účelem zásobování plánovaného rodinného domu. Toto řízení nebylo dosud skončeno, a to z důvodu soudního sporu o zrušení věcného břemene mezi oprávněnými a žalobcem. Konání oprávněných nelze přisuzovat účinky předvídané ustanovením § 12 odst. 1 písm. a) vodního zákona. Citované ustanovení vodního zákona uvádí dvě skutečnosti, tj. buď oprávněný nevyužívá vydané povolení k nakládání s vodami, nebo využívá jej pouze minimálně bez vážného důvodu po dobu delší než 2 roky. Je třeba konstatovat, že oprávnění S. (ani jejich právní předchůdci) nevyužívali povolení vůbec. Dle žalobce se tedy na případ nevztahují žádné vážné důvody ani se nepočítá dvouletá lhůta. Toto se dle názoru žalobce vztahuje pouze pro případy minimálního využití. Žalobce má tak za to, že žalovaný s ohledem na citované ustanovení žádné vážné důvody zkoumat neměl a nemá. Dále žalobce poukázal na skutečnost, že oprávnění S. do dnešního dne nemají vydané žádné veřejnoprávní povolení k realizaci rodinného domu, proto i jimi vyvolané

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

správní řízení z r. 2018 nemůže mít vliv na rozhodnutí o zrušení povolení k odběru, neboť takové správní řízení nemůže založit důvod pro povolení k odběru. Takovým důvodem by mohlo být např. nové územní rozhodnutí nebo stavební povolení, neboť účelem povoleného odběru je zásobování rodinného domu. O vydání takových rozhodnutí však oprávnění S. nikdy neusilovali. Faktem zůstává, že od vydání povolení k odběru v r. 2009 nedošlo k jeho žádnému využití, tj. po dobu 12 let. Žalobce je přesvědčen o tom, že žalovaný zcela nedůvodně přiznal relevantnost tvrzením o vážných důvodech nevyužívání odběru vody.

8. Za popsanych okolností má žalobce jednoznačně za to, že byly splněny podmínky pro zrušení předmětného povolení k odběru vody pro oprávněné S. a napadené rozhodnutí je tak přímo v rozporu s předmětným § 12 odst. 1 písm. a) vodního zákona. Žalobce proto navrhol, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Rovněž uplatnil náhradu nákladů řízení.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 14. 10. 2021 (doručeném soudu dne 20. 10. 2021) navrhl zamítnutí žaloby, když dle jeho názoru napadené rozhodnutí není nezákonné ani věcně nesprávné. Žalovaný v úvodu plně odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť má za to, že se s žalobcovými námitkami vypořádal již tam. Poté učinil následující doplnění.
10. Žalovaný předně odmítl námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Žalovaný souhlasil s názorem, že předmětné povolení k odběru vod ze studny umístěné na pozemku žalobce bylo vydáno přechozím vlastníkům pozemku p. č. Xc v k. ú. X a přešlo na nové nabyvatele – M. S. a J. S.. Účelem povoleného odběru je zásobování rodinného domu. Toto povolení nabylo právní moci dne 1. 10. 2009, je platné a vykonatelné. Z uvedeného plyne, že oprávnění z povolení mohou vodu odbírat za povoleným účelem s tím, že do účelu povoleného odběru je dle názoru žalovaného možné zahrnout obhospodařování pozemku určeného k výstavbě rodinného domu, či použití vody na stavbu rodinného domu. Vodní zákon nijak podrobně jednotlivé účely odběru podzemní vody nerozlišuje, a proto dle žalovaného tento účel pokrývá veškeré s rodinným domem (byť dosud nerealizovaným) související užívání pozemku. Takový striktní přístup, který uvádí žalobce, by dospěl do situace, že při každé minimální změně počtu osob v rodinném domě, či zasazení stromu nebo pořízení domácího zvířete by musela být pokaždé posuzována změna povolení k nakládání s vodami. Takový přístup by byl přílišným formalismem a zcela jistě v rozporu s účelem vodního zákona. Zrušení předmětného povolení k odběru vody z moci úřední je dle názoru žalovaného krajní možností, ke které by mělo docházet jen ve výjimečných případech.
11. Žalovaný dále uvedl, že dle jeho názoru není v řízení podstatná platnost územního rozhodnutí na stavbu rodinného domu, či polemika žalobce v tom, zda byla či nebyla naplněna podmínka účelu předmětného povolení k odběru vody jen do platnosti územního rozhodnutí. V § 12 odst. 1 písm. a) vodního zákona není dána vodoprávnímu úřadu povinnost takové povolení zrušit. Jak žalovaný uvedl v napadeném rozhodnutí, oprávnění S. činí kroky k získání stavebního povolení na stavbu rodinného domu, a je pochopitelné, že za situace, kdy existuje spor mezi vlastníkem studny a nimi ve věci věcného břemene, se nejdříve snaží získat povolení ke stavbě vodovodu. Žalovaný dospěl

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

k názoru, že za této situace nejsou naplněny zákonné podmínky pro zrušení předmětného povolení k odběru vody z moci úřední. Oprávnění S. ani nemohou bez součinnosti žalobce toto právo vykonávat, když žalobce podal žalobu soudu na zrušení věcného břemene. Spor o existenci věcného břemene považují oprávnění S. za účelově vyvolaný, který pak vedl i k přerušení řízení o jejich žádosti o vydání povolení k umístění vodovodní přípojky z předmětné studny na jejich pozemek, což považují za první krok směřující k výstavbě rodinného domu na pozemku p. č. Xc v k. ú. X. To jsou jistě vážné důvody, které brání oprávněným v užívání práv plynoucích z povolení a v získání územního či stavebního povolení.

12. Závěrem žalovaný podanou žalobu označil za nedůvodnou, trval na správnosti svého postupu i napadeného rozhodnutí, které podle něj bylo vydáno v souladu se zákonem, a proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV.

Replika žalobce

13. Podáním ze dne 1. 11. 2021 žalobce reagoval na vyjádření žalovaného k žalobě, když s vyjádřením žalovaného nesouhlasil a v plném rozsahu odkázal na svoji žalobu. Dále uvedl, že ve své žalobě nezpochybňoval či nenapadal přechod oprávnění k povolení odběru podzemní vody na nové vlastníky, manžele S.. K polemice žalovaného nad tím, co zahrnuje povolení k odběru, namítal, že žalovaný v dané souvislosti neuvedl žádný právní základ, a dále předmětné povolení k odběru vody bylo vydáno za konkrétním účelem (zásobování rodinného domu), který si žalovaný svým správním uvážením neoprávněně rozšiřuje (tj. uvádí, že povolení zahrnuje obhospodařování pozemku určeného k výstavbě). Žalobce rovněž nesouhlasil se žalovaným v tom, že když zrušení povolení k odběru není povinností, ale pouhou možností správního orgánu, nelze pak ke zrušení přikročit, resp. přikročit až v krajním případě. Naopak, jsou-li splněny podmínky, jako tomu bylo i v posuzovaném případě, pak není důvod, aby správní orgán nekonal. Navíc v tomto konkrétním případě lze kvůli nepřekonatelným sporům mezi žalobcem a vlastníky dotčeného pozemku krajní řešení použít, neboť v případě jeho zachování bude zcela nepochybně docházet k šikanóznímu jednání (vlastníci pozemku č. parc. Xc ve skutečnosti zdroj vody ze studny nepotřebují, neboť jsou schopni zajistit obsluhu z vlastních zdrojů, a to buď z vlastní studny, nebo z veřejného vodovodu, na který jsou připojeni). Vlastníci dotčeného pozemku č. parc. Xc (dříve č. parc. Xb) nemají od r. 2012 stavební povolení na výstavbu rodinného domu, čili účel odběru tak minimálně od tohoto roku není naplněn. Účelové tvrzení o záměru výstavby tak slouží pouze k zachování možnosti šikanózním způsobem zasahovat do vlastnictví žalobce. Nutno dodat, že odběr vody vlastníky pozemku č. parc. Xc, a to jak předchozími, tak stávajícími, nebyl nikdy realizován, čili podmínka zákona pro zrušení povolení je dle žalobce naplněna a úvahy žalovaného o možnosti, nikoli povinnosti zrušení povolení jsou zcela irelevantní.

V.

Osoby zúčastněné na řízení

14. Žalobce ve své žalobě neoznačil žádnou potenciální osobu zúčastněnou na řízení. Soud v průběhu řízení učinil výzvu potenciálním osobám zúčastněným na řízení, a to adresně paní M. S. a Ing. J. S., kteří byli účastníky správního řízení a současně odvolateli proti prvostupňovému rozhodnutí. Ze správního spisu pak žádná další potenciální osoba

zúčastněná na řízení nevyplynula.

15. Ve stanovené lhůtě soudu písemně oznámily svůj zájem účastnit se předmětného řízení v rubrice tohoto rozsudku označené osoby zúčastněné na řízení č. 1 a 2, tedy manželé S. (dále též jen „OZNŘ“). OZNŘ se ve věci samé písemně vyjádřily společným podáním ze dne 18. 10. 2022, v němž navrhly, aby soud žalobu zamítl a přiznal jim náhradu nákladů řízení. OZNŘ v úvodu svého vyjádření vymezily předmět řízení a poté uvedly své stanovisko k předmětu řízení.
16. OZNŘ se nejprve zabývaly interpretací § 12 odst. 1 písm. a) vodního zákona. Podle názoru OZNŘ se žalobce svým výkladem předmětného ustanovení snaží zcela v rozporu s dosavadní praxí, platnou judikaturou i logikou předmětného ustanovení tvrdit, že v případě, kdy nedochází k užívání povolení, může ho vodoprávní úřad zrušit bez dalšího, a to i v případě, kdy osobě oprávněné z povolení v užívání brání vážné důvody. A zároveň dle žalobce nemusí uplynout žádný čas od vydání povolení. OZNŘ s takovouto interpretací nesouhlasí, když dle jejich názoru žalobce svůj výklad neopírá o žádný relevantní zdroj a takový výklad by vedl k absurdním situacím. Podle tohoto výkladu by totiž vodoprávní úřad mohl vydané povolení k nakládání s vodami zrušit bez dalšího i v případě, že by ho oprávnění nevyužívali třeba jen jeden den. Dále by úřad mohl povolení zrušit i v situacích, kdy by pro vážné důvody, které by nebyly na straně oprávněných, nebylo užívání dočasně možné (jak je tomu i v případě OZNŘ). OZNŘ proto uzavřely, že výklad přednesený žalobcem je vadný.
17. Dále se OZNŘ vyjádřily k existenci vážného důvodu pro nevyužití povolení k nakládání s vodami. Dle OZNŘ jim v užívání předmětného povolení k odběru vody brání samotný žalobce. Žalobce v rozporu s věcným břemenem zřízeným smlouvou mezi žalobcem a právními předchůdci OZNŘ znemožňuje OZNŘ vstup na svůj pozemek, na kterém se nachází předmětná studna. Přístupovou cestu zahrnil plotem. Dále žalobce brání výstavbě vodovodu ze studny na pozemek OZNŘ, jak je předvídan smlouvou o zřízení věcného břemene. Žalobce zcela účelově vyvolal soudní řízení, ve kterém požaduje zrušení předmětného věcného břemene. To vedlo k přerušení řízení o žádosti OZNŘ o vydání povolení k umístění vodovodní přípojky ze studny na pozemek OZNŘ parc. č. Xc, k. ú. X. Umístění vodovodní přípojky je přitom podmínkou k výstavbě rodinného domu na uvedeném pozemku a zahájení užívání předmětného povolení k odběru vod. Dle názoru OZNŘ je nerozhodné, z jakého důvodu jejich právní předchůdci povolení v minulosti nezačali užívat a co jim zabránilo ve výstavbě rodinného domu, ke kterému získali územní rozhodnutí. Podstatné je, že v době zahájení řízení Městským úřadem Přestice nebyly (a nadále nejsou) splněny podmínky pro zrušení předmětného povolení k odběru vody, když v tu dobu se OZNŘ již více jak 2 roky snažily dosáhnout stavu, kdy by fakticky mohly vodu ze studny odebírat, bylo jim v tom však prokazatelně bráněno. OZNŘ s ohledem na výše uvedené uzavřely, že podmínky pro zrušení předmětného povolení k odběru vody dány nebyly, když OZNŘ činí kroky k zahájení jeho užívání, je jim v tom však bráněno a existují tak závažné důvody, pro které nemohou toto povolení užívat.
18. OZNŘ se dále zabývaly rozsahem povoleného odběru a otázkou relevance řízení o umístění vodovodní přípojky. Nejprve k rozsahu oprávnění namítaly, že se žalobce snaží prosazovat mimořádně úzký výklad odběru vod pro účely rodinného domu, který ovšem neodpovídá stávající praxi a vedl by i k řadě praktických problémů. V tomto ohledu se OZNŘ ztotožňují s názorem žalovaného, že povolení k odběru vod pokrývá veškeré s

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

rodinným domem (byť dosud nerealizovaným) související užívání pozemku. Účel odběru vody pro zásobování rodinného domu tak nelze striktně omezovat na odběr pro účely domácnosti v daném rodinném domě. Je nutné pod něj podřadit i účely s tím bezprostředně související, a to jak odběr nutný k výstavbě rodinného domu, tak i odběr pro účely obhospodařování související zahrady. Z ničeho přitom nevyplývá, že k tomuto účelu by nemohla být voda odebírána ještě před výstavbou domu. Dle OZNŘ povolení přípojky je prvním krokem k výstavbě rodinného domu. Z žádného právního předpisu přitom neplyne, že by nebylo možné jednotlivé kroky směřující k realizaci rodinného domu činit postupně a že by OZNŘ musely žádat o umístění vodovodu i rodinného domu zároveň. Naopak je zcela logické, že tak složitý a nákladný proces jako je výstavba rodinného domu realizují po etapách. OZNŘ by považovaly za neúčelné vynakládat prostředky a úsilí na přípravu projektové dokumentace rodinného domu do doby, než budou spory s žalobcem vyřešeny. Přistoupily proto zatím pouze k první etapě, a to povolení vodovodní přípojky. To, že řízení o jejím povolení bylo přerušeno z důvodu účelově podané žaloby žalobce, nemůže jít OZNŘ k tíži. Podle OZNŘ předmětné povolení je opravňuje i k činnostem souvisejícím s výstavbou rodinného domu a obhospodařování zahrady. Řízení o umístění vodovodní přípojky navíc směřuje přímo k účelu výstavby rodinného domu. I pokud by tedy byl aplikován žalobcem prosazovaný úzký výklad, byly by s ním kroky OZNŘ v souladu.

19. Dále se OZNŘ zabývaly otázkou absence odůvodnění zrušení povolení k nakládání s vodami, když poukázaly na to, že vodoprávní úřad nemůže povolení zrušit zcela arbitrárně a bezdůvodně. K zrušení může dojít jen na základě správního uvážení příslušného vodoprávního úřadu a po zvážení všech okolností daného případu, kdy úřad musí zejména zvážit, zda jsou dány i objektivní důvody, pro které je potřebné, či spíše nutné, povolení zrušit. V posuzovaném případě vodoprávní úřad neuvedl pro zrušení předmětného povolení k odběru vody žádné důvody. Prvostupňové rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné, a proto bylo namístě jeho zrušení. OZNŘ se ztotožnily s názorem žalovaného, že zrušení povolení je „krajní možností, ke které by mělo docházet jen ve výjimečných případech.“. V dané souvislosti se odvolaly na § 2 odst. 3 správního řádu s tím, že práva z předmětného povolení k odběru vody nabyly v dobré víře po předchozích vlastnících. Počítaly s tím, že k tomuto pozemku, na kterém není žádný zdroj vody, náleží věčné břemeno užívání vody z předmětné studny a na pozemku budou moci realizovat stavbu rodinného domu.
20. OZNŘ rovněž uvedly, že žalobcem namítaná otázka (pozbytí) platnosti územního rozhodnutí ze dne 20. 4. 2010 vydaného předchozím vlastníkem předmětného pozemku pro účely výstavby rodinného domu není pro řízení relevantní. Předmětné povolení k odběru vody nemůže být nijak vázáno na platnost uvedeného územního rozhodnutí už jen z toho důvodu, že bylo vydáno před tím, než bylo vydáno územní rozhodnutí. OZNŘ dále k žalobcově odkazu na sdělení příslušného stavebního úřadu ze dne 3. 2. 2020 namítaly, že není právně závazné, když nebylo vedeno žádné řízení, kterého by se mohly účastnit dotčené osoby a předkládat důkazy. Rovněž neformálnost sdělení, když má jít pouze o nezávazné stanovisko stavebního úřadu, které je navíc zjevně v rozporu se skutečným stavem. OZNŘ opakovaně připomenuly, že na základě územního rozhodnutí ze dne 20. 4. 2010 byly na předmětném pozemku vystavěny kanalizační přípojky a přípojky elektrické instalace, jak je například patrné z veřejně přístupných webových stránek provozovatele kanalizační sítě ČEVAK. Manželé H. rovněž na předmětném pozemku provedli terénní úpravy (srovnání pozemku pro umístění rodinného domu) a

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

zajistili výstavbu opěrné zdi při hranici s pozemkem st. p. č. Xa. Na základě uvedeného územního rozhodnutí tak bylo započato s využitím území pro stanovený účel, tudíž nemohlo pozbyt platnosti. Ačkoliv to pro účely tohoto řízení OZNŘ nepovažují za nezbytné, vyjádřily připravenost doložit vyjádření správců sítí, pokud by to soud uznal za vhodné.

VI.

Průběh řízení

21. Soud ověřil, že žaloba směřující proti napadenému rozhodnutí byla podána včas, neboť zákonná lhůta dvou měsíců byla dodržena. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 26. 7. 2021 a předmětná žaloba byla soudu doručena dne 10. 9. 2021.
22. Soud dále konstatuje, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou (žalobce byl účastníkem správního řízení, přičemž tvrdil, že napadeným rozhodnutím byl zkrácen na svých právech) proti žalovanému, který je pasivně legitimován (jako odvolací orgán, který vydal napadené rozhodnutí), po vyčerpání řádných opravných prostředků (proti napadenému rozhodnutí nebylo odvolání přípustné) a obsahuje všechny požadované formální náležitosti. Soud proto mohl přistoupit k věcnému přezkoumání žaloby.
23. O podané žalobě soud rozhodoval bez nařízení jednání ve smyslu § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť s tím žalovaný i žalobce vyslovili souhlas (viz vyjádření k žalobě ze dne 14. 10. 2021, č. l. 23 a vyjádření žalobce ze dne 1. 11. 2021, č. l. 27).

VII.

Posouzení věci soudem

24. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. soud vycházel při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě. Soud dále přezkoumal napadené rozhodnutí i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (srov. § 76 s. ř. s.).
25. Po přezkoumání skutkového a právního stavu projednávané věci soud dospěl k závěru, že žaloba je **důvodná**.
26. Vzhledem k tomu, že správní spis poskytoval dostatečný podklad pro posouzení žalobních námitek a pro rozhodnutí v předmětné věci, soud neprováděl žádné dokazování. Ostatně žalobce v žalobě navrhoval k důkazu pouze listiny, které byly součástí správního spisu, a žalovaný žádné důkazní návrhy neučinil. OZNŘ sice soudu doložily záznam o podání vysvětlení ze dne 10. 9. 2018 ve věci podezření z přestupku neoprávněného užívání cizí věci, který měl spáchat Ing. J. S., a poté vyjádřily připravenost předložit soudu vyjádření příslušných správců sítí, uzná-li to soud za vhodné, ovšem soud shledal tyto důkazní návrhy jako nadbytečné, neboť nebyly relevantní pro posouzení níže vymezeného předmětu sporu.
27. Soud předně uvádí, že měl na základě obsahu správního spisu a vyjádření jednotlivých účastníků řízení, jakož i OZNŘ, za nesporné následující základní skutkové okolnosti posuzovaného případu.
28. Předmětné povolení k odběru vody bylo vydáno dne 10. 9. 2009 pro odběr podzemních vod z kopané studny (dále jen „*předmětná studna*“) na pozemku st. p. č. Xa v k. ú. X (dále

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

jen „*pozemek p. č. Xa*“), který je ve vlastnictví žalobce, přičemž jako účel povoleného odběru podzemní vody se uvádí „*zásobování rodinného domu*“. Oprávněnými byli původně manželé J. a P. H., jakožto vlastníci pozemku p. č. Xb v k. ú. X (dále jen „*pozemek p. č. Xb*“), kteří podali žádost o vydání předmětného povolení, a to se souhlasem žalobce, jakožto vlastníka předmětné studny.

29. Posléze došlo nejprve k rozdělení uvedeného pozemku p. č. Xb na pozemek p. č. Xc a pozemek p. č. Xd, jehož vlastníkem se stal žalobce, zatímco vlastníky pozemku p. č. Xc zůstali manželé H.. Stalo se tak na základě smlouvy darovací a o zřízení věcného břemene, podle které manželé H. darovali žalobci pozemek p. č. Xd o výměře 73 m² a naproti tomu žalobce manželům H., jako oprávněným vlastníkům pozemku p. č. Xc (jakož i jejich právním nástupcům), zřídil věcné břemeno v podobě práva odběru vody z předmětné studny a práva zřizování a provozování vedení vodovodu z předmětné studny (dále jen „*předmětné věcné břemeno*“). Právní účinky vkladu do katastru nemovitostí vznikly dne 14. 5. 2010.
30. Na základě kupní smlouvy ze dne 13. 10. 2014, s právními účinky ke dni 14. 10. 2014, se novými vlastníky pozemku p. č. Xc stali manželé M. S. a Ing. J. S. (tedy OZNŘ), přičemž ti se považují za nové oprávněné z předmětného povolení k odběru vody, což žalobce akceptoval.
31. Ze správního spisu poté vyplývá, že Ing. S. se přípisem ze dne 13. 6. 2016 obrátil na žalobce s žádostí o umožnění realizace vodovodu a odběru vody z předmětné studny, přičemž se odkázal na předmětné věcné břemeno a žádal o sdělení termínu pro zahájení výkopových prací na žalobcově pozemku p. č. Xa. Reakcí byl přípis tehdejšího právního zástupce žalobce ze dne 24. 6. 2016, který Ing. S. mj. sdělil, že se jedná o požadavek předčasný, neboť podle názoru žalobce věcné břemeno bylo zřízeno za účelem zásobování rodinného domu, přičemž žalobci nebylo známo, že by manželé S. zahájili, byť ve formě žádosti, řízení o výstavbě rodinného domu na oprávněném pozemku p. č. Xc. Žalobce tudíž nesouhlasil se zahájením zamýšlených výkopových prací. Odpověď Ing. S. ze dne 2. 7. 2016 byla v zásadě taková, že věcné břemeno bylo zřízeno bez jakýchkoli vedlejších podmínek a že nemá vazbu na stavbu rodinného či jiného domu, tudíž hodlá realizovat výkopové práce a uložit vodovodní potrubí, jak bylo již dříve sděleno.
32. Dále ze správního spisu vyplývá, že manželé S. podali dne 13. 6. 2018 žádost o vydání územního rozhodnutí o umístění stavby pod názvem „*vodovodní přípojka pro parc. č. Xc v k. ú. X*“, která byla posléze z podnětu příslušného stavebního úřadu – Městského úřadu Přestice, odboru výstavby a územního plánování (dále jen „*příslušný stavební úřad*“) – změněna na „*vedení vodovodu ze studny na st. parc. č. Xa v k. ú. X*“ (dále též jen „*žádost o umístění vodovodu*“). Územní řízení dle uvedené žádosti bylo zahájeno oznámením příslušného stavebního úřadu ze dne 3. 12. 2018, přičemž v rámci tohoto řízení žalobce uplatnil námitky proti uvedenému stavebnímu záměru. Následně příslušný stavební úřad usnesením ze dne 13. 2. 2019 dané územní řízení přerušil do doby ukončení řízení o předběžné otázce, které bylo zahájeno u Okresního soudu Plzeň-jih na základě žaloby podané žalobcem dne 7. 2. 2019. Ze správního spisu rovněž vyplývá, že uvedený soudní spor je veden mezi žalobcem a manželi S. o zrušení předmětného věcného břemene a je u daného civilního soudu projednáván pod sp. zn. 19 C 24/2019 (z veřejné databáze <https://infosoud.justice.cz> vyplývá, že v daném sporu civilní soud doposud meritorně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

nerozhodl – pozn. soudu).

33. Ze správního spisu se dále podává, že prvostupňový orgán, jako příslušný vodoprávní úřad, oznámením ze dne 24. 9. 2020 zahájil z moci úřední řízení o zrušení předmětného povolení k odběru vody s odůvodněním, že předmětné povolení bylo v roce 2009 vydáno za účelem zásobování rodinného domu, ovšem doposud nebyl rodinný dům na pozemku p. č. Xc realizován ani povolen, a oprávnění tak nevyužívají povolení k nakládání s vodami po dobu delší než dva roky. Prvostupňový orgán si před zahájením řízení vyžádal sdělení příslušného stavebního úřadu ohledně všech podání, která byla učiněna u tohoto úřadu ze strany manželů H. a poté i manželů S. v souvislosti se stavbou rodinného domu či jinou související stavbou na pozemku p. č. Xb, resp. na pozemku p. č. Xc. Příslušný stavební úřad sdělením ze dne 3. 2. 2020 informoval prvostupňový orgán, že manželé H. uplatnili dvě žádosti, a to v roce 2010 a obě v souvislosti s umístěním stavby rodinného domu na pozemku p. č. Xb, přičemž stavební úřad vydal dne 20. 4. 2020 rozhodnutí č. j. VÚP-Se/9577/2010, kterým bylo manželům H. povoleno umístění rodinného domu na pozemku p. č. Xb (dále jen „*původní územní rozhodnutí*“). K tomu stavební úřad doplnil, že platnost původního územního rozhodnutí byla vydána na dva roky, tj. do 1. 6. 2012, a protože nebyla v době platnosti předložena žádost o stavební povolení, uvedené územní rozhodnutí pozbylo platnosti. Dále příslušný stavební úřad uvedl, že u manželů S. ve vztahu k pozemku p. č. Xc eviduje pouze žádost o umístění vodovodu, ohledně které bylo řízení přerušeno (jak již bylo pojednáno výše – pozn. soudu). Rovněž příslušný stavební úřad doplnil, že ke dni sdělení manželé S. nepožádali o umístění a povolení rodinného domu ani jakékoli další stavby na pozemku p. č. Xc.
34. Prvostupňový orgán následně svým shora specifikovaným rozhodnutím ze dne 19. 4. 2021 zrušil předmětné povolení k odběru vody, když dospěl k závěru, že předmětné povolení není využíváno od doby jeho vydání, tedy déle než dva roky. Jakékoli případné nakládání s vodami k jinému účelu než k zásobování rodinného domu (plánovaného) na pozemku p. č. Xc by podle názoru prvostupňového orgánu bylo v rozporu s vydaným povolením k nakládání s vodami. Přitom oprávnění S. nedoložili žádný vážný důvod, pro který se vydané povolení nevyužívá po dobu delší než 2 roky. Prvostupňový orgán se v odůvodnění svého rozhodnutí rovněž vypořádal s námitkami, které v řízení uplatnili oprávnění S. a které shledal nedůvodnými.
35. Na základě odvolání manželů S. žalovaný prvostupňové rozhodnutí zrušil a řízení zastavil. Žalovaný, aniž by jakkoli doplnil správní spis, nejprve konstatoval, že se ztotožňuje se správní úvahou prvostupňového orgánu ohledně přechodu práv z předmětného povolení i účelu vydaného povolení, tedy že manželé S. jsou oprávněni odebírat vodu z předmětné studny a „*mohou tak činit bez ohledu na to, zda je již rodinný dům realizován*“. Ovšem neztotožnil se s názorem prvostupňového orgánu, že manželé S. bez vážného důvodu předmětné povolení nevyužívají a nečiní kroky směřující k povolení rodinného domu. Otázku platnosti původního územního rozhodnutí označil za nepodstatnou pro předmětné řízení. Za podstatné naopak žalovaný označil to, že manželé S. požádali v roce 2018 o povolení k umístění vodovodu za účelem zásobování plánovaného rodinného domu a toto řízení nebylo dosud pravomocně skončeno z důvodu přerušení do doby skončení soudního sporu o věcné břemeno. Podle názoru žalovaného manželé S. činí kroky k získání stavebního povolení na stavbu rodinného domu a je pochopitelné, že se nejdříve snaží získat povolení ke stavbě vodovodu.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Žalovaný přitom odkázal na § 5 odst. 3 a § 11 odst. 1 a 2 vodního zákona. Žalovaný z uvedeného dovodil, že nejsou naplněny podmínky pro zrušení předmětného povolení k odběru vody, neboť existuje vážný důvod, pro který oprávnění nemohou svého práva využívat a za který žalovaný považuje jak probíhající soudní řízení ve věci zrušení předmětného věcného břemene, tak i probíhající správní řízení ve věci stavby vodovodu pro plánovaný rodinný dům.

36. V návaznosti na výše uvedené soud konstatuje, že v projednávané věci je podstatou sporu otázka, zda ob stojí napadené rozhodnutí, kterým žalovaný zrušil rozhodnutí prvostupňového orgánu, jenž v pozici vodoprávního úřadu předtím zrušil předmětné povolení k odběru vody z předmětné studny žalobce, které svědčí manželům S. (tj. OZNŘ), resp. otázka, zda v posuzovaném případě byly dány zákonné důvody pro zrušení předmětného povolení k odběru vody ve smyslu § 12 odst. 1 písm. a) vodního zákona, jak dovodil prvostupňový orgán, či nikoli, jak dovodil žalovaný.
37. Stěžejní žalobní námitkou byla nezákonnost napadeného rozhodnutí, kterou žalobce spatřoval v přímém rozporu posouzení žalovaného s předmětným § 12 odst. 1 písm. a) vodního zákona. Žalobce nesouhlasil s důvody, pro které žalovaný zrušil prvostupňové rozhodnutí, neboť se plně ztotožňoval s názorem prvostupňového orgánu, že v posuzovaném případě byly naplněny zákonné podmínky pro zrušení předmětného povolení k odběru vody.
38. Soud na tomto místě předesílá, že žalobce ani v průběhu správního řízení, ani v žalobě nezpochybnil přechod oprávnění z předmětného povolení k odběru vody původně svědčícího manželům H. na OZNŘ, tudíž soud, vázán rozsahem přezkumu vymezeným žalobními body, závěr správních orgánů o tomto přechodu předmětného oprávnění nepřezkoumával z hlediska naplnění předpokladů dle § 11 odst. 1 věta první vodního zákona. Soud proto bez dalšího považoval OZNŘ za nynější oprávněné dle předmětného povolení k odběru vody, jak shodně konstatovaly oba správní orgány.
39. Jádrem sporu tak v posuzovaném případě byly výklad a aplikace § 12 odst. 1 písm. a) vodního zákona na skutkové okolnosti posuzovaného případu. Předmětné zákonné ustanovení stanovuje, že *vodoprávní úřad může z moci úřední povolení k nakládání s vodami změnit nebo zrušit, nevyužívá-li oprávněný vydaného povolení k nakládání s vodami nebo využívá-li jej pouze minimálně bez vážného důvodu po dobu delší než 2 roky.*
40. Z předmětného zákonného ustanovení vyplývá, že příslušný vodoprávní úřad může přistoupit ke zrušení povolení k nakládání s vodami za splnění tří podmínek, a to (i) nevyužívá-li oprávněný vydané povolení vůbec nebo využívá-li jej pouze minimálně, (ii) po dobu delší než 2 roky, a (iii) pokud se tak děje bez vážného důvodu.
41. Soud předesílá, že nepřisvědčil argumentaci žalobce, že by časový test dvou let a podmínka „bez vážného důvodu“ platily toliko pro případy, kdy oprávněný využívá vydané povolení pouze minimálně. Takovýto výklad by byl v prvé řadě nelogický a vedl by až k absurdním závěrům, že zatímco v případech, kdy by vážný důvod bránil oprávněnému užívání povolení k nakládání s vodami „pouze“ částečně, tak by byl dán důvod pro nezrušení povolení, tak naopak v případech, kdy by vážný důvod zcela znemožnil oprávněnému užívání daného povolení, tak by k němu přihlíženo být nemělo a povolení by mohlo být zrušeno bez dalšího. Stejně tak by nastávaly absurdní důsledky, pokud by pro případy úplného nevyužívání neplatil uvedený časový test, neboť pak by ke zrušení povolení skutečně mohlo postačovat nevyužívání pouze krátkodobé, i

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

v řádech dnů, jak namítaly OZNŘ. Vedle logického výkladu lze užít rovněž výklad historický. Soud v dané souvislosti poukazuje na předchozí právní úpravu důvodu pro zrušení vydaného povolení k nakládání s vodami, která byla obsažena v § 11 odst. 1 písm. d) zákona č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2001, a podle které *vodohospodářský orgán mohl z vlastního podnětu nebo na návrh po provedeném řízení jím vydané povolení změnit, popřípadě zrušit, nevyužíval-li oprávněný povolení bez zvláštního důvodu po dobu delší 2 let*. Předchozí právní úprava tedy aplikovala obě uvedené podmínky, tedy jak časový test, tak i absenci „zvláštního“ důvodu, na případ, kdy oprávněný nevyužíval vydané povolení (když variantu minimálního využívání povolení předchozí právní úprava neznala). Vzhledem k tomu, že důvodová zpráva k § 12 vodního zákona konstatuje pouze to, že *se uvádějí tituly pro změnu, zrušení a zánik povolení nad rámec správního řádu*, je důvodné se domnívat, že zákonodárce neměl v úmyslu přistoupit k tak zásadní změně dosavadní právní úpravy, která by v případech úplného nevyužívání vydaného povolení vypouštěla podmínku absence „zvláštního“ (resp. nově „vážného“) důvodu a časového testu dvou let.

42. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný se s prvostupňovým orgánem shodl v tom, že v posuzovaném případě oprávnění z předmětného povolení k odběru vody z předmětné studny (tj. od r. 2009 manželé H. a od r. 2014 manželé S.) vydané povolení nevyužívali ke stanovenému účelu, tj. shora uvedené dvě podmínky nevyužívání vydaného povolení po dobu delší než dva roky byly nesporně splněny. Naopak v čem se správní orgány prvního a druhého stupně rozcházeły, byla otázka naplnění poslední z podmínek, tedy zda v posuzovaném případě bránil manželům S. v užívání vydaného povolení k odběru vody z předmětné studny vážný důvod.
43. Prvostupňový orgán dotazem u příslušného stavebního úřadu mj. zjistil, že manželé S. ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí nepožádali o umístění a povolení rodinného domu ani jakékoli další stavby na pozemku p. č. Xc, vyjma toho, že v roce 2018 zažádali o umístění stavby vodovodního potrubí vedoucího z předmětné studny na pozemek p. č. Xc. Podle názoru prvostupňového orgánu tak oprávnění S. nečinili žádná podání směřující k realizaci rodinného domu na pozemku p. č. Xc, jehož zásobování vodou bylo účelovým určením odběru vody z předmětné studny. Žádost o umístění stavby samotného vodovodu pak prvostupňový orgán nepovažoval za podání směřující k povolení stavby rodinného domu na pozemku p. č. Xc. Prvostupňový orgán uzavřel, že oprávnění S. neprokázali žádný vážný důvod, pro který nevyužívají předmětné povolení k odběru vody, když za důvod pro neodebírání vody považoval nečinnost manželů S. ohledně případné realizace rodinného domu na pozemku p. č. Xc, nikoli konání žalobce. Naproti tomu žalovaný, aniž by jakkoli doplnil správní spis, dospěl k závěru opačnému, tedy že existuje vážný důvod, pro který oprávnění S. nemohou svého práva využívat, když tímto důvodem má být jak probíhající soudní řízení ve věci zrušení věcného břemene, tak probíhající správní řízení ve věci stavby vodovodu.
44. Soud nejprve v obecné rovině konstatuje, že zákonodárce v případě § 12 odst. 1 písm. a) vodního zákona kombinuje správní uvážení příslušného vodoprávního úřadu (*„vodoprávní úřad může z moci úřední povolení zrušit“*) a neurčitý právní pojem (podmínka *„bez vážného důvodu“*). Dle četné judikatury Nejvyššího správního soudu v takovýchto případech sice má správní soud *zúžený prostor pro přezkoumání úvahy správního orgánu, neboť úkolem soudu není nabrazovat úvahu správního orgánu úvahou vlastní*, ovšem ani v těchto případech *není prostor pro úvahu správního orgánu neomezený*,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

když je limitován především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 1. 10. 2021, č. j. 8 As 36/2021 – 53 shrnul principy soudního přezkumu správního uvážení následovně: „Žádné správní uvážení totiž není neomezené či absolutní, ale je limitováno principy vyplývajícími z ústavního pořádku České republiky, tj. principem rovnosti, zákazem diskriminace, příkazem zachovávat lidskou důstojnost, jakož i povinností výslovně uvést, jaká kritéria v rámci své úvahy použil, jaké důkazní prostředky si opatřil, jaké důkazy provedl a jak je hodnotil, a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěl (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 3. 2005, čj. 6 A 25/2002-42). Podle Ústavního soudu je dodržení těchto mezí přezkoumatelné ve správním soudnictví. Předmětem soudního přezkumu v obdobných situacích není samo meritum věci či snad dokonce nabrání úvahy správního orgánu, ale to zda byly dodrženy meze správního uvážení, ochrana řádného procesu a vyloučení svévole v rozhodování (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 31. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 46/10). Jak vyplývá z judikatury Ústavního soudu i rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, nejlepší prevencí i následnou ochranou proti arbitrárnosti správního uvážení je právě jeho podrobení soudní kontrole (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. Pl. ÚS 12/14, bod 37, a usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 9. 2015, čj. 9 Ads 83/2014-46).“

45. V duchu citované judikatury soud v posuzovaném případě přistoupil k přezkumu správního uvážení žalovaného, jenž oproti prvostupňovému orgánu v posuzovaném případě dovedl existenci vážného důvodu, pro který OZNŘ (manželé S.) od roku 2014, kdy nabyly do svého vlastnictví pozemek p. č. Xc, nevyužívaly předmětné povolení k odběru vody z předmětné studny ve vlastnictví žalobce. Jak již bylo uvedeno výše, za vážný důvod brání ve využívání předmětného povolení k odběru z předmětné studny žalovaný označil probíhající soudní řízení, v němž se žalobce domáhá zrušení předmětného věcného břemene, tak probíhající správní řízení ve věci stavby vodovodu, které bylo přerušeno do doby skončení právě uvedeného soudního řízení.
46. Ve shodě se správními orgány má soud za to, že v posuzovaném případě je pro správné posouzení existence „vážného důvodu“ podstatný účel povoleného odběru podzemní vody z předmětné studny, který byl v předmětném povolení k odběru vody vymezen jako „zásobování rodinného domu“. Stejně tak lze souhlasit se správními orgány v tom, že rodinným domem je třeba v posuzovaném případě rozumět rodinný dům na pozemku p. č. Xc (resp. původně pozemku p. č. Xb). Souhlasit však již nelze se žalovaným v tom, že oprávnění S. mohou odebírat vodu z předmětné studny „bez ohledu na to, zda je již rodinný dům realizován“ (srov. str. 3 napadeného rozhodnutí). Žalobce v tomto ohledu důvodně namítá, že žalovaný v napadeném rozhodnutí tento dílčí závěr nesprávně prezentuje jako závěr prvostupňového orgánu, s nímž se v napadeném rozhodnutí ztotožnil, neboť prvostupňový orgán takovýto závěr neučinil. Prvostupňový orgán naopak dospěl k dílčímu závěru, že *na základě povolení k nakládání s vodami za účelem zásobování rodinného domu nelze primárně udržovat zahradu bez realizovaného rodinného domu* (srov. str. 3 prvostupňového rozhodnutí).
47. Pokud tedy žalovaný dovedl ve své podstatě závěr opačný, než jaký dovedl prvostupňový orgán, přičemž ale „v tomto směru“ odkázal na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, pak je odůvodnění napadeného rozhodnutí v této části vzájemně rozporné, tudíž i nepřezkoumatelné, jak důvodně v žalobě namítl žalobce. Nicméně se jedná o dílčí nepřezkoumatelnost, která nebránila soudu, aby přezkoumal

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

stěžejní žalobní námitku nezákonnosti napadeného rozhodnutí pro nesprávný výklad § 12 odst. 1 písm. a) vodního zákona, resp. aplikaci tohoto zákonného ustanovení na posuzovaný případ. Soud v dané souvislosti odkazuje na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 – 74, v němž se podává: „[...] krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (podobně též Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti) není oprávněn vyhnout se hodnocení těch skutkových a právních otázek, které, jelikož se jimi orgán či soud, jehož rozhodnutí se přezkoumává, v potřebné míře zabýval, samy o sobě předmětem přezkumu být mohou, poukazem na to, že ve vztahu k jiným skutkovým či právním otázkám, od předchozích oddělitelným, je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. Nejvyšší správní soud podotýká, že zabývat se těmito oddělitelnými otázkami je nutno jen tehdy, má-li jejich řešení význam pro další řízení a rozhodnutí ve věci (či lze-li vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat, že takový význam mít bude).“

48. Soud se ztotožnil s výkladem účelu nakládání s podzemními vodami, jak jej provedl prvostupňový orgán, když naopak ten, co zvolil žalovaný, soud shledal nepřipustně extenzivním a popírajícím smysl relevantní právní úpravy.
49. Podle § 8 odst. 2 vodního zákona mj. platí, že *fyzická nebo právnická osoba, která má platné povolení k nakládání s vodami, je oprávněna nakládat s vodami v rozsahu a k účelu po dobu uvedenou v platném povolení*. Podle § 9 odst. 1 vodního zákona je jednou z obligatorních náležitostí povolení k nakládání s podzemními vodami stanovený účel povoleného nakládání s vodami. Je tudíž zřejmé, že účel povoleného nakládání s vodami, který je uveden v příslušném povolení k nakládání s podzemními vodami, hraje důležitou roli, neboť právě účel společně s rozsahem zamýšleného nakládání s podzemními vodami budou stěžejními faktory, které příslušný vodoprávní úřad bude zvažovat v řízení o vydání povolení k nakládání s podzemními vodami. Přitom platí, jak dovodil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 31. 8. 2017, č. j. 2 As 326/2016 – 33, že *„řízení o povolení k nakládání s podzemními vodami má zajistit naplnění účelu vodního zákona (dle § 1 odst. 1 vodního zákona se jedná o zajištění ochrany, zabezpečení, hospodárného a účelného využívání vody).“*
50. V posuzovaném případě je podle názoru soudu třeba zohlednit rovněž to, že předmětné povolení k odběru vody, o jehož zrušení je veden spor, svědčí oprávněným manželům S., kteří jsou osobami odlišnými od vlastníka předmětné studny, resp. pozemku, na němž se předmětná studna nachází (tím je žalobce). Tudíž výkonem oprávnění z předmětného povolení nepochybně dochází k zásahu do výkonu vlastnického práva vlastníka studny (žalobce). Soud v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2018, č. j. 4 As 227/2018 – 34, resp. tam citovaný rozsudek téhož soudu ze dne 12. 4. 2012, č. j. 9 As 78/2011 – 69, v němž se podává: *„Obsahem vlastnického práva je především oprávnění předmět vlastnictví držet (ius possidendi), užívat a požívat jeho plody a užitky (ius utendi et fruendi), jakož i s ním nakládat (ius disponendi), k tomu srov. § 123 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Právo odebírat vodu ze své studny přitom lze řadit mezi právo užívat předmět vlastnického práva (zde studnu) a požívat jeho plody a užitky. Vody ve studních jsou dle vodního zákona podzemní vody (§ 2 odst. 2 in fine), podzemní vody přitom nejsou schopné být předmětem vlastnictví (§ 3 odst. 1). Dle § 3 odst. 2 vodního zákona se za podzemní vody nepovažují vody, které byly z těchto vod odebrány. Nejběžnější výkon práva užívat studnu, jakožto jedné ze složek vlastnického práva, je právě odběr vody z takové studny. Brát ze studny vodu je možné jen*

tehdy, když v ní je dostatek vody. Pokud by ze studny vymizela voda nebo došlo k jejímu zásadnímu úbytku, nebylo by možno studnu užívat pro její základní účel bud' vůbec, nebo ve stávajícím rozsahu.“

51. V návaznosti na uvedená obecná právní východiska soud ve shodě s prvostupňovým orgánem vykládá účel vydaného povolení k nakládání s vodami z předmětné studny ve vlastnictví žalobce tak, že opravňuje k zásobování rodinného domu na pozemku p. č. Xc (včetně péče o zahradu kolem takového domu, je-li ovšem takový dům postaven či jsou činěny skutečné kroky k jeho výstavbě), nikoli k jakémukoli jinému účelu, byť by takový účel souvisel s předmětným pozemkem p. č. Xc. Jak správně konstatoval prvostupňový orgán, pokud by OZNŘ využívaly vodu z předmětné studny za účelem obhospodařování předmětného pozemku (např. zmiňované zalévání zahrady), aniž by ovšem na pozemku realizovaly rodinný dům, využívaly by vodu v rozporu s vydaným povolením k nakládání s vodami. Soud zastává názor, že extenzivní výklad stanoveného účelu k nakládání s vodami nerespektuje shora uvedený zákonný požadavek na zajištění hospodárného a účelného využívání vody, a v případech, kdy je oprávněnou osobou osoba odlišná od vlastníka vodního zdroje (jako tomu je i v projednávané věci), by takovýto extenzivní výklad mohl vést k nepřiměřenému zásahu do jedné ze složek vlastnického práva vlastníka vodního zdroje, kterou je právo předmět vlastnictví nerušeně užívat a požívat z něj plody a užitky. V posuzovaném případě se jedná o právo žalobce ze své studny čerpat vodu, když žalobce se zavázal v tomto právu se omezit pouze k předem určenému účelu v podobě zásobování rodinného domu na sousedním pozemku p. č. Xc. Soud v obecné rovině zastává názor, že pouhé tvrzení vlastníků sousedního pozemku (a oprávněných k odběru vody pro účely zásobování rodinného domu na daném pozemku), že někdy v budoucnu budou chtít na daném pozemku postavit rodinný dům, aniž by však po řadu let tito přistoupili ke konkrétním krokům směřujícím k realizaci tvrzené stavby, není podle názoru soudu dostačující k tomu, aby byl vlastník studny dlouhodobě omezen na svém vlastnickém právu, když takto by tomu mohlo být *de facto* navěky.
52. Jak již bylo uvedeno výše, žalovaný za vážný důvod bránící ve využívání předmětného povolení k odběru vody označil probíhající soudní řízení o návrhu žalobce na zrušení předmětného věcného břemene, tak probíhající správní řízení ve věci stavby vodovodu pro plánovaný rodinný dům, tzn. že dospěl k opačnému závěru, než prvostupňový orgán. S tímto názorem žalovaného se soud neztotožnil, neboť žalovaný pro takovýto závěr neměl dostatečnou oporu ve správním spisu.
53. Podle názoru soudu správní spis neposkytoval žalovanému dostatečnou oporu pro závěr, že OZNŘ v dané době činily kroky k získání stavebního povolení na stavbu rodinného domu na pozemku p. č. Xc. Naopak, ze sdělení příslušného stavebního úřadu ze dne 3. 2. 2020, z něhož vyšel prvostupňový orgán, vyplývá, že OZNŘ ke dni tohoto sdělení neučinily žádné podání, které by přímo směřovalo k vydání rozhodnutí o umístění a/nebo stavebního povolení rodinného domu na pozemku p. č. Xc. Uvedené potvrzuje i obsah odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, jakož i vyjádření OZNŘ k žalobě, kde se uvádí, že *OZNŘ považují za neúčelné vynakládat prostředky a úsilí na přípravu projektové dokumentace rodinného domu do doby, než budou spory s žalobcem vyřešeny.* Stejně tak OZNŘ ani netvrdily, že by pokračovaly v původním stavebním záměru rodinného domu, na který bylo v roce 2010 vydáno původní územní rozhodnutí. To navíc podle uvedeného sdělení příslušného stavebního úřadu pozbylo platnosti ke dni 1.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

6. 2012, neboť nebyla v době platnosti předložena žádost o stavební povolení (vzhledem k tomu, že žalovaný otázku zániku platnosti původního územního rozhodnutí vůbec nehodnotil, neboť ji shledal jako nepodstatnou pro předmětné správní řízení, soud tuto otázku zániku platnosti původního územního rozhodnutí blíže nepřezkoumával).

54. Soud nesouhlasí s žalovaným v tom, že by k prokázání kroků OZNŘ směřujících k realizaci rodinného domu na pozemku p. č. Xc postačovalo zahájení řízení o jejich žádosti o umístění vodovodu (kteréžto řízení je v současnosti přerušeno do doby skončení soudního sporu o zrušení předmětného věcného břemene). Z podané žádosti (která je součástí správního spisu) nevyplývá, že by vodovod měl být určen výhradně k zásobování plánovaného rodinného domu na pozemku p. č. Xc. S výjimkou výše uvedeného tvrzení OZNŘ, že nechtějí vynakládat prostředky a úsilí na přípravu projektové dokumentace rodinného domu (což je ve své podstatě nejranější krok směřující k realizaci stavby rodinného domu), soud nenalezl ve správním spisu žádnou jinou oporu pro tvrzení, že zamýšlený vodovod, o jehož umístění OZNŘ požádaly, má skutečně sloužit k zásobování rodinného domu na pozemku p. č. Xc. Nelze ponechat stranou ani původní postoj OZNŘ (jak vyplývá z korespondence mezi Ing. S. a žalobcem z roku 2016, a poté i námitek OZNŘ ze dne 20. 10. 2020 proti zahájení předmětného správního řízení), že tyto jsou oprávněny využívat předmětné povolení k odběru vody pro obhospodařování samotného pozemku určeného pro výstavbu rodinného domu. Soud rovněž, na rozdíl od žalovaného, nepřehlédl, že žalobce ve svém vyjádření k odvolání OZNŘ proti prvostupňovému rozhodnutí namítal, že manželé S. jsou rovněž vlastníky rodinného domu č. p. Xe a že předmětné povolení k odběru vody se nemůže vztahovat k této jejich jiné nemovitosti nacházející se v blízkosti pozemku p. č. Xc.
55. Soud se tudíž ani neztotožnil s žalovaným, že by řízení o žádosti o povolení vodovodu představovalo vážný důvod bránící OZNŘ ve využívání předmětného povolení k odběru vody, neboť nebylo prokázáno, že by OZNŘ skutečně nemohly bez vystavěného vodovodu činit kroky k realizaci rodinného domu na pozemku p. č. Xc. Je-li žalovaným odkazováno na § 5 odst. 3 vodního zákona, dle kterého je stavebník povinen při provádění staveb nebo jejich změn podle charakteru zabezpečit mj. zásobování vodou, pak se jedná o odkaz nepřiléhavý pro posuzovaný případ. Z předmětného ustanovení rozhodně nevyplývá, že by stavebník rodinného domu musel mít před zahájením stavby povolen, případně vystavěn vodovod ke zdroji vody. Navíc správní spis neposkytuje žalovanému žádnou oporu pro závěr, že by si OZNŘ pro účely provádění případné stavby rodinného domu na pozemku p. č. Xc (pokud by skutečně chtěly takovou stavbu realizovat, což v řízení prokázáno nebylo) nemohly zabezpečit zásobování vodou z jiného zdroje než z předmětné studny ve vlastnictví žalobce. Nabízí se zejména případné zásobování vodou z žalobcem odkazovaného rodinného domu č. p. Xe, který je ve vlastnictví OZNŘ a který se nachází v blízkosti předmětného pozemku p. č. Xc. To však žalovaný vůbec nehodnotil, ačkoli žalobce v odvolacím řízení (v reakci na odvolání OZNŘ) namítal, že OZNŘ jsou rovněž vlastníky rodinného domu č. p. Xe. I v této dílčí části je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.
56. Správní spis rovněž neposkytuje žalovanému oporu pro závěr žalovaného, že by vážným důvodem bránícím OZNŘ ve využívání předmětného povolení k odběru vody měl být spor o předmětné věcné břemeno. Jak uvádí samotný žalovaný, věcné břemeno je soukromoprávním titulem pro OZNŘ k odběru vody z předmětné studny, zatímco povolení k nakládání s podzemními vodami je titulem veřejnoprávním, přičemž podle §

11 odst. 2 vodního zákona povolení k nakládání s podzemními vodami nezakládá právo k cizím pozemkům a stavbám. Je-li vedeno soudní řízení o zrušení věcného břemene, pak dokud není civilním soudem pravomocně rozhodnuto o tom, že se věcné břemeno ruší, tak stále existuje daný soukromoprávní titul a nic nebránilo OZNŘ v tom, aby činily kroky k realizaci rodinného domu na pozemku p. č. Xc. Jak příznačně uvedl prvostupňový orgán v odůvodnění svého rozhodnutí, žalobce, jako vlastník předmětné studny, by jistě nemohl bránit v tom, aby OZNŘ u příslušného stavebního úřadu zahájily řízení o umístění, příp. i povolení stavby rodinného domu na pozemku p. č. Xc. To ovšem OZNŘ neučinily, když dle svého vyjádření vyčkávají s přípravou projektové dokumentace do doby, než budou mít povolen, resp. postaven vodovod z předmětné studny od žalobce. Jakkoli se tento postup zvolený ze strany OZNŘ mohl zdát žalovanému pochopitelný, jak se uvádí v odůvodnění napadeného rozhodnutí, tak za stávajícího obsahu správního spisu se bez dalších případných skutkových zjištění, která by správní orgány učinily, nemohlo jednat o vážný důvod, který by bránil oprávněným (tj. OZNŘ) ve využívání předmětného povolení k odběru vody.

57. V návaznosti na výše uvedené soud shrnuje následovně. Prvostupňový orgán měl pro svůj závěr, že nebylo prokázáno, že by OZNŘ měly vážný důvod, pro který se vydané povolení nevyužívá po dobu delší než dva roky, oporu ve sdělení příslušného stavebního úřadu, přičemž se i vypořádal s námitkami od OZNŘ uplatněnými proti zrušení předmětného povolení k odběru vody. Naproti tomu žalovaný ve správním spisu neměl pro opačný závěr oporu žádnou. Soud v posuzovaném případě, kdy se rozhodnutí o případném zrušení předmětného povolení děje v rovině správního uvážení, neupírá žalovanému, aby z pozice odvolacího orgánu změnil posouzení prvostupňového orgánu, ovšem žalovaný musí mít pro případný opačný závěr dostatečnou oporu ve správním spisu a své posouzení musí náležitě odůvodnit, a to při respektování právního názoru vysloveného soudem v tomto rozsudku. Jak bylo popsáno výše, stávající obsah správního spisu neposkytuje oporu pro závěr žalovaného o existenci vážných důvodů bránících OZNŘ ve využívání předmětného povolení k odběru vody z předmětné studny. Soud na tomto místě připomíná, že ve správním řízení platí zásada materiální pravdy (§ 3 správního řádu), při jejímž uplatňování *„je správní orgán, nestanoví-li zákon jinak, povinen zjistit ex offio stav věci prostý důvodných pochybností, aniž by se při tom omezoval na tvrzení účastníků řízení.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2017, č. j. 2 As 326/2016 – 33, bod [17]).
58. Soud uzavírá, že napadené rozhodnutí ze shora pospaných důvodů neobstojí, a tudíž žaloba byla podána důvodně.

VIII.

Rozhodnutí soudu

59. S ohledem na shora uvedené důvody soud výrokem I. tohoto rozsudku zrušil napadené rozhodnutí žalovaného dle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení dle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., neboť žalovaný zatížil své rozhodnutí dílčí nepřezkoumatelností a skutkový stav, který žalovaný vzal za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu. Soud napadené rozhodnutí rovněž zrušil pro nezákonnost spočívající v nesprávném výkladu neurčitěho pojmu „bez vážného důvodu“ dle § 12 odst. 1 písm. a) vodního zákona. Soud podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, v němž je žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

60. V dalším řízení bude třeba doplnit skutkový stav ve shora popsáných otázkách rozhodných pro případný závěr o existenci vážného důvodu, který by bránil oprávněným ve využívání předmětného povolení k odběru vody. Žalovaný při novém posouzení rovněž neopomine posoudit námitky žalobce uplatněné ve vyjádření ze dne 20. 5. 2021 (podáno v odvolacím řízení), že manželé S. nejsou oprávněni využívat předmětné povolení k odběru vody pro účely jejich domu č. p. Xe, který je umístěn v blízkosti pozemku p. č. Xc, jakož i tvrzení žalobce uplatněné ve vyjádření ze dne 1. 11. 2021 (podáno v soudním řízení), že manželé Schwarzovi ve skutečnosti vodu z žalobcovy studny nepotřebují, neboť jsou schopni si zdroj vody zajistit buď z vlastní studny, nebo z veřejného vodovodu, na který jsou připojeni. Žalovaný je povinen i v tomto ohledu náležitě zjistit skutkový stav.

IX.

Náklady řízení

61. Výrokem II. tohoto rozsudku soud rozhodl o nákladech řízení mezi účastníky řízení. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. má právo na náhradu nákladů ten účastník, který byl v řízení plně úspěšný. V tomto řízení byl procesně úspěšný žalobce a náleží mu proto náhrada nákladů řízení v celkové výši 15 342 Kč.
62. Podle obsahu soudního spisu náklady žalobce tvoří zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a dále odměna za 3 úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to (i) převzetí právního zastoupení, (ii) sepis žaloby a (iii) sepis repliky ze dne 1. 11. 2021. Podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu činí výše odměny za jeden úkon právní služby 3 100 Kč ($3 \times 3\,100 = 9\,300$ Kč). Náhradu hotových výdajů pak dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu tvoří 300 Kč za každý úkon ($3 \times 300 = 900$ Kč). Soud dále přiznal z odměny advokáta žalobce DPH ve výši 2 142 Kč (21 % z částky 10 200 Kč), neboť právní zástupce žalobce je plátcem DPH. Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalovanému určeno platební místo podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s § 64 s. ř. s. Lhůta k plnění nákladů řízení byla stanovena podle § 160 odst. 1 *in fine* o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. s přihlédnutím k možnostem žalovaného tuto platbu realizovat.
63. Osoby zúčastněné na řízení nemají ve smyslu § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, neboť jim soudem nebyla uložena žádná povinnost, a soud taktéž neshledal žádný zvláštního zřetele hodný důvod, pro nějž by bylo namíste náhradu nákladů řízení přiznat. Proto soud výrokem III. tohoto rozsudku rozhodl tak, že žádná z osob zúčastněných na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 10. listopadu 2022

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.